

KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ HIỆN ĐẠI HÓA KHO BẠC THÔNG QUA ĐIỆN TỬ HÓA/ SỐ HÓA VÀ BÀI HỌC ĐỐI VỚI KHO BẠC NHÀ NƯỚC VIỆT NAM

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN TREASURY MODERNIZATION THROUGH DIGITIZATION AND LESSONS FOR VIETNAMESE STATE TREASURY

Lê Thị Ngọc, Bùi Thị Hồng Việt†*

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 03/02/2022

Ngày nhận kết quả phản biện đánh giá: 05/08/2022

Ngày bài báo được duyệt đăng: 26/08/2022

Tóm tắt: Với mục tiêu chiến lược đến năm 2030 hình thành Kho bạc số và cùng với sự phát triển của cuộc cách mạng Công nghệ 4.0, Kho bạc Nhà nước (KBNN) Việt Nam đang từng bước nghiên cứu triển khai xây dựng và ứng dụng hệ thống Công nghệ thông tin (CNTT) vào các hoạt động nghiệp vụ của mình. Bài viết này sẽ trình bày kinh nghiệm quốc tế về hiện đại hóa kho bạc thông qua điện tử hóa/số hóa và từ đó rút ra bài học cho KBNN Việt Nam.

Từ khóa: Hiện đại hóa, điện tử hóa, số hóa, KBNN.

Abstract: The goal of the strategic objectives of the Vietnamese State Treasury to 2030 is the Digital Treasury formation. Accompany with the development of the 4.0 technology revolution, Vietnamese State Treasury has researched and implemented in applying information technology systems to their professional activities. This article will present international experiences in modernizing the State Treasury through digitization and giving the lesson for the State Treasury of Vietnam.

Keywords: Modernization, Electronicization, Digitization, State Treasury

I. Đặt vấn đề

Hiện đại hóa hệ thống thông tin kho bạc thông qua quá trình điện tử hóa/ số hóa các hoạt động kho bạc nhằm thúc đẩy quá trình phát triển của hệ thống Kho bạc và Kế toán công đang là vấn đề quan tâm đối với các nước trên thế giới hiện nay trong

đó có Việt Nam. Theo dự thảo Chiến lược phát triển KBNN giai đoạn 2021 – 2030 với tiêu tổng quát “xây dựng KBNN tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả theo mô hình quản lý, quản trị hiện đại, phục vụ người dân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, góp phần xây dựng nền tài

* Kho bạc Nhà nước Việt Nam

† Trường Đại học Kinh tế quốc dân Hà Nội

chính quốc gia an toàn, bền vững”. Phân đầu đến năm 2030 hình thành Kho bạc số với một trong ba trụ cột phát triển chính đó Toàn bộ các hoạt động quản lý, quản trị, cung cấp dịch vụ của KBNN được thực hiện trên nền tảng CNTT hiện đại, có sự kết nối, liên thông dữ liệu với các hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia, các bộ, ngành, địa phương và các cơ quan, đơn vị liên quan”.

Hướng tới mục tiêu phát triển hệ thống KBNN hiện đại; một trong những quan điểm phát triển quan trọng là lấy Công nghệ thông tin (CNTT) là khâu đột phá, cải cách cơ chế chính sách, quy trình nghiệp vụ là nền tảng, gắn hiện đại hóa các chức năng với đổi mới mô hình tổ chức của KBNN để tạo động lực phát triển KBNN đồng bộ, toàn diện. Phân đầu đến năm 2030 hình thành Kho bạc số với một trong ba trụ cột phát triển chính là toàn bộ các hoạt động quản lý, quản trị, cung cấp dịch vụ của KBNN được thực hiện trên nền tảng CNTT hiện đại, có sự kết nối, chia sẻ dữ liệu với các hệ thống dữ liệu quốc gia, các bộ, ngành, địa phương và các cơ quan, đơn vị liên quan. Một trong bảy mục tiêu cụ thể là phát triển Kho bạc số theo lộ trình chuyển đổi số quốc gia, dựa trên ứng dụng công nghệ kỹ thuật số, có sự kết nối, chia sẻ dữ liệu với các hệ thống dữ liệu quốc gia, các bộ, ngành, địa phương, đảm bảo an toàn, bảo mật thông tin, đáp ứng yêu cầu nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động và chất lượng dịch vụ của KBNN. Phát triển Kho bạc số theo lộ trình chuyển đổi số quốc gia, hoạt động an toàn trên môi trường số, có mô hình hoạt động được thiết kế và vận hành dựa trên dữ liệu số và công nghệ số, có khả năng cung cấp dịch vụ chất lượng hơn, đưa ra quyết định kịp thời hơn, sử dụng

nguồn lực tối ưu hơn; liên kết, chia sẻ dữ liệu với đơn vị, tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp phục vụ phát triển Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số. Đến năm 2025, hoàn thành kiến trúc tổng thể hệ thống CNTT của KBNN, chia sẻ dữ liệu và thực hiện cung cấp dữ liệu mở, vận hành dựa trên dữ liệu số và hoàn thành nền tảng Kho bạc số; đến năm 2030, hoàn thành xây dựng Kho bạc số.

Giai đoạn 2010-2020, trên cơ sở kết quả triển khai dự án Hệ thống thông tin quản lý ngân sách và kho bạc (TABMIS), Bộ Tài chính đã phát triển các hệ thống ứng dụng CNTT của KBNN theo hướng tập trung, trực tuyến và tích hợp với hệ thống TABMIS như dự án hiện đại hóa thu NSNN; thanh toán điện tử tập trung; triển khai cung cấp các dịch vụ công trực tuyến; đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng CNTT và đội ngũ cán bộ làm công tác CNTT; đầu tư phát triển các ứng dụng CNTT phục vụ cho hoạt động nghiệp vụ và quản lý nội ngành. Từ đó, đưa CNTT là khâu đột phá, tác động lớn và hỗ trợ có hiệu quả cho các hoạt động cải cách, hiện đại hóa hệ thống KBNN. Thông qua triển khai các biện pháp chủ yếu nêu trên, Bộ Tài chính đã cơ bản hoàn thành việc xây dựng KBNN hiện đại, hoạt động an toàn, hiệu quả và phát triển ổn định vững chắc trên cơ sở cải cách thể chế, chính sách, hoàn thiện tổ chức bộ máy, gắn với hiện đại hoá công nghệ và phát triển nguồn nhân lực; thực hiện tốt các chức năng quản lý quỹ NSNN và các quỹ TCNN; quản lý ngân quỹ và quản lý nợ Chính phủ; tổng KTTN; qua đó, tăng cường năng lực, hiệu quả và tính công khai, minh bạch trong quản lý các nguồn lực tài chính của Nhà nước. Đến nay, các hoạt động KBNN đã được thực hiện trên

nền tảng CNTT hiện đại và bước đầu hình thành Kho bạc điện tử.

Nhiệm vụ giai đoạn 2021-2030, tăng cường ứng dụng CNTT, chủ động tham gia cách mạng công nghiệp 4.0, từng bước hình thành Kho bạc số. Xây dựng và triển khai kiến trúc CNTT của KBNN phù hợp với kiến trúc Chính phủ điện tử; trong đó, Hệ thống VDBAS đóng vai trò là hệ thống lõi, có sự kết nối, liên thông và chia sẻ dữ liệu với Hệ thống mạng đấu thầu quốc gia, các hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia và các hệ thống khác có liên quan. Số hóa các nghiệp vụ KBNN và cung cấp dữ liệu mở về tài chính – ngân sách nhà nước thông qua việc nâng cấp, phát triển Hệ thống TABMIS và các hệ thống liên quan thành Hệ thống VDBAS dựa trên công nghệ hiện đại, cho phép cung cấp các dịch vụ số, phục vụ tốt nhu cầu của người dân, doanh nghiệp, các cơ quan, đơn vị và có khả năng truy cập, khai thác thông tin rộng rãi. Xây dựng, hoàn thiện các hệ thống ứng dụng CNTT khác, đáp ứng yêu cầu cải cách, hiện đại hóa KBNN. Ứng dụng hiệu quả các công nghệ số như điện toán đám mây (Cloud Computing), dữ liệu lớn (Big Data), di động (Mobility), Internet vạn vật (IoT), trí tuệ nhân tạo (AI), chuỗi khối (Blockchain),... trong xây dựng, triển khai các ứng dụng, dịch vụ Kho bạc số để tối ưu hóa các quy trình quản lý, quản trị và cung cấp dịch vụ của KBNN. Tiếp tục hoàn thiện các hệ thống và giải pháp an toàn bảo mật, dự phòng rủi ro; hệ thống giám sát vận hành và giám sát an toàn bảo mật thông tin, đảm bảo hệ thống CNTT luôn được vận hành an toàn, ổn định, thông suốt trong mọi tình huống.

Chính vì vậy, việc học hỏi kinh nghiệm quốc tế về hiện đại hóa Kho bạc

thông qua điện tử hóa/ số hóa và từ đó rút ra bài học cho KBNN Việt Nam là hết sức cần thiết.

II. Kinh nghiệm hiện đại hóa kho bạc thông qua điện tử hóa/ số hóa của một số Kho bạc trên thế giới

KBNN là thành viên của Hiệp hội Kho bạc quốc tế, thường xuyên trao đổi kinh nghiệm các hoạt động nghiệp vụ tại các hội nghị chuyên đề và hội nghị thường niên. KBNN đánh giá sự phát triển ứng dụng CNTT cũng như cải cách các hoạt động nghiệp vụ của Kho bạc Hoàng gia Maroc, Kho bạc Nhà nước Ucraina và Kho bạc Senegal có nhiều kinh nghiệm thực tiễn mà KBNN Việt Nam có thể học hỏi và ứng dụng có chọn lọc trong quá trình nghiên cứu cải cách và hiện đại hóa hoạt động nghiệp vụ của mình.

2.1. Kinh nghiệm của Kho bạc Hoàng gia Maroc

Chiến lược số hóa ngành Kho bạc của Maroc nằm trong chiến lược tổng thể xây dựng chính phủ điện tử đến năm 2020 của Vương quốc nên có nhiều thuận lợi và được sự ủng hộ rất lớn từ Chính phủ đến các chính quyền từ trung ương đến địa phương. Đến nay Kho bạc Maroc đã điện tử hóa tương đối sâu rộng và có chiến lược cụ thể cùng kế hoạch chi tiết để hướng tới điện tử hóa/số hóa hoàn toàn, không sử dụng chứng từ giấy vào năm 2021.

Chiến lược số hóa của Kho bạc Maroc có lộ trình chi tiết để triển khai; Có hệ thống quy phạm pháp luật tương đối hoàn chỉnh và sẽ được hoàn thiện trong năm 2018 để phục vụ số hóa/điện tử hóa trong lĩnh vực kho bạc. Hệ thống thông tin, hạ tầng công nghệ hoàn thiện tích hợp đầy đủ các chức năng phục vụ nghiệp vụ

thu, chi, kế toán. Kho bạc Maroc chú trọng vào việc đơn giản hóa quy trình nghiệp vụ để tối ưu hóa hiệu quả của số hóa/điện tử hóa, từ đó tiết kiệm chi phí để phục vụ đầu tư. Kho bạc Maroc đang triển khai đàm phán để hướng tới ký thỏa thuận với cơ quan kiểm toán để áp dụng chữ ký số cho các tài liệu phục vụ kiểm toán. Kho bạc Maroc lượng hóa được các chỉ tiêu về hiệu quả sau khi áp dụng số hóa toàn bộ các nghiệp vụ của kho bạc (ví dụ: tiết kiệm chi phí hoạt động 13,5 triệu USD/năm, 40 triệu USD chi phí xử lý giấy tờ bằng giấy, giảm thời gian giải ngân từ 6 đến 10 ngày, ...). Ngoài ra, Kho bạc Maroc còn có kế hoạch đào tạo, bố trí công việc cho cán bộ sau khi áp dụng điện tử hóa/số hóa và có cơ chế kiểm soát, cảnh báo rủi ro chứ không chỉ tập trung vào các biện pháp xử lý khi có sự cố xảy ra.

2.2. Kinh nghiệm của Kho bạc Nhà nước Ukraina

Về kế toán: Ukraina đã hoàn thành chiến lược hiện đại hóa kế toán và báo cáo trong khu vực công cho giai đoạn 2007-2015 và đạt được rất nhiều thành công như: Xây dựng và triển khai 15 chuẩn mực quốc gia (NSAPS) về kế toán và 4 NSAPS về báo cáo trong khu vực công theo các chuẩn mực quốc tế IPSAS; Triển khai hệ thống mạng lưới tài khoản kho bạc duy nhất phù hợp và hài hòa với phân cấp NS; Hợp nhất các báo cáo thực hiện dự toán ngân sách được lập bằng nhiều phần mềm khác nhau của các đơn vị sử dụng ngân sách; Báo cáo thực hiện ngân sách được KBNN địa phương nộp lên KBNN Trung ương Ukraina bằng bản mềm và ký chữ ký số.

Ukraina cũng thành công trong việc triển khai hệ thống AS e-reporting, đây là

một định dạng thống nhất cho việc nộp báo cáo điện tử từ các khách hàng của Kho bạc bao gồm các mẫu biểu báo cáo tài chính, theo Tiêu chuẩn quốc gia về Kế toán công và các quy định về cấu trúc, trình tự lập báo cáo ngân sách tháng, quý, năm cũng như các yêu cầu chi tiết cho báo cáo tài chính do Bộ Tài chính quy định. AS e-reporting cho phép các đơn vị thụ hưởng NSNN nộp báo cáo điện tử và cho phép các khách hàng của kho bạc - người thụ hưởng quỹ ngân sách và quỹ bảo hiểm xã hội, quỹ hưu trí, tạo các tài khoản (e-cabinet) để họ lập và nộp báo cáo tài chính/ngân sách cho KB địa phương.

Ngoài ra AS e-reporting còn cho phép: Lập báo cáo ngân sách theo mẫu chuẩn, kiểm tra, ký tất cả các báo cáo tài chính và báo cáo ngân sách và nộp cho kho bạc địa phương bằng điện tử; Tự động lập báo cáo ngân sách dựa trên cơ sở dữ liệu kế toán được hình thành trên hệ thống thông tin; Cho phép các quản lý cấp cao và cả các cấp thấp hơn kiểm soát tình trạng lập và nộp báo cáo của các cơ quan cấp dưới cho Kho Bạc. Có thể cảnh báo các cơ quan cấp dưới khi nhập các số liệu không chính xác; Thực hiện việc tự động hợp nhất các định dạng báo cáo tài chính và ngân sách ở mọi cấp độ.

Các báo cáo kế toán NSNN (NSNN) tại Ukraina được ký bằng chữ ký điện tử và gửi qua cổng thông tin và được xử lý bởi 3 bộ phận phụ trách kế toán của Trung tâm kế toán đặt tại KBNN: Bộ phận phụ trách kế toán của Nhà nước, bộ phận phụ trách kế toán các địa phương lớn và bộ phận phụ trách kế toán của các địa phương nhỏ.

Về quy trình chi: KBNN Trung ương Ukraina sau khi nhận được các chỉ

số kế hoạch và mở phân bổ từ các đơn vị sử dụng ngân sách, sau khi kiểm tra sẽ mở lệnh chi, gửi bằng email cho cơ quan địa phương. Các lệnh chi nhận được qua email sẽ được nhập vào cơ sở dữ liệu và lưu vào tài khoản mở tại cơ quan Kho bạc của đơn vị dự toán cấp dưới và đơn vị thụ hưởng ngân sách. Kho Bạc ứng dụng dịch vụ từ xa cho cơ quan tài chính và người thụ hưởng ngân sách và làm việc với khách hàng qua hệ thống dịch vụ từ xa bằng phần mềm “Khách hàng - Kho Bạc”, đây là một hệ thống hiện đại cho phép đơn giản hóa và tối ưu hóa chất lượng dịch vụ khách hàng bằng cách sử dụng chữ ký điện tử và các công nghệ tiên tiến, cho phép khách hàng của Kho bạc truy cập các thông tin của Kho bạc từ xa qua internet.

Tuy nhiên dịch vụ này không làm thay đổi quy trình xử lý hồ sơ thực hiện ngân sách tự động mà chỉ thay đổi cách lưu chuyển hồ sơ giữa Kho bạc và khách hàng. Khi sử dụng hệ thống dịch vụ từ xa, giữa Kho bạc và đơn vị thụ hưởng ngân sách không còn sử dụng các chứng từ, tài liệu giấy nữa. Giao dịch chi được thực hiện qua hệ thống điện tử, có chữ ký số và qua 3 vòng kiểm soát: nhân viên Kho bạc, Kế toán trưởng, lãnh đạo Kho bạc.

Về an toàn thông tin và bảo mật: Ukraina có Bộ quản lý việc an toàn thông tin điện tử. Có 1 cơ quan bảo mật thông tin tại trung ương và 1 cơ quan tại địa phương. Cơ quan này phát chìa khóa cho cửa thông tin và quản lý các chìa khóa được phát. Để nhận chìa khóa, đơn vị phải nộp yêu cầu online tại trung tâm phát hành gần nhất.

Về dịch vụ công: Chính phủ Ukraina đang kết nối chương trình mua sắm công

với kho bạc theo đó: Đơn vị mua sắm công gửi hồ sơ online, upload lên hệ thống của Kho bạc; Kho bạc xem xét điều kiện chi. Việc mua sắm công được đăng ký trên 2 trang web (Chính phủ và Kho bạc)

Ngoài ra Ukraina cũng đã triển khai một cách đồng bộ hệ thống văn bản quy phạm pháp luật phục vụ cho chiến lược hiện đại hóa, số hóa Chính phủ nói chung và với ngành Tài chính và KBNN nói riêng.

2.3. Kinh nghiệm của Kho bạc Senegal

Quốc gia này đã ban hành văn bản pháp luật điều chỉnh là Luật giao dịch điện tử 2008 và Nghị định hướng dẫn Luật này. Chiến lược số hóa 2016-2025 về việc phổ biến kỹ thuật số với 2 định hướng chiến lược phát triển Kho bạc 2012-2018 để nâng cao dịch vụ cho người dùng; hiện đại hóa quản lý ngân quỹ và nợ công, hiện đại hóa hệ thống báo cáo. Hệ ứng dụng là phần mềm phục vụ kế toán, quản lý các đơn vị thu địa phương, quản lý tiền gửi. Phần mềm quản lý lương..., do Kho bạc quản lý.

Giải pháp số hóa gồm các phần mềm kế toán công, các báo cáo hoàn toàn được số hóa; về thanh toán, phần mềm SEKA quản lý các nguồn thu và séc, phần mềm; kết nối với phần mềm của cộng đồng kinh tế tiền tệ tây phi (khoản thanh toán >50 triệu); có tổng kế toán tại NHTW tây phi. Thiết lập hệ thống tự phát hành hóa đơn điện tử; phần mềm kế toán cho các chính quyền địa phương.

Một số triển vọng và thách thức: Về mặt pháp luật, phải sửa đổi điều chỉnh các văn bản của Kho bạc để phù hợp, triển khai số hóa việc nộp báo cáo quyết toán;

phải nghiên cứu triển khai trao đổi giao diện chuẩn; cần hiện đại hóa các công cụ thanh toán của Kho bạc (thẻ ngân hàng, thanh toán mobile, thanh toán từ xa; tăng cường an ninh mạng của KBNN để tránh tấn công và ăn cắp thông tin. Xây dựng hệ thống ngân hàng điện tử ebanking.

Số hóa của Senegal thuộc tầm nhìn chiến lược của quốc gia, nằm trong bối cảnh xây dựng nền hành chính điện tử.

III. Bài học rút ra cho KBNN Việt Nam

Những loại hồ sơ tài liệu phục vụ công tác chi ngân sách không do đơn vị khách hàng của KBNN khởi tạo, mà do các cơ quan chức năng của nhà nước ở trung ương và địa phương khởi tạo, vì vậy muốn điện tử hóa hoàn toàn kênh giao dịch chi NSNN thì cần số hóa nguyên phát ngay từ nguồn đối với các tài liệu này tại các cơ quan nhà nước có thẩm quyền (như quyết định phê duyệt dự án đầu tư của chủ quản đầu tư cần được số hóa và được chia sẻ điện tử với KBNN làm căn cứ kiểm soát chi NSNN; đồng thời hợp đồng ký kết giữa nhà thầu (là doanh nghiệp) với đơn vị sử dụng ngân sách cần được thực hiện điện tử hóa ngay khi ký kết trên hệ thống đấu thầu mua sắm công quốc gia và chia sẻ với KBNN làm căn cứ kiểm soát chi;.....).

Song song với hướng điện tử hóa ngay từ nguồn nơi xuất phát các tài liệu, thì hành lang pháp lý (Luật đầu tư công, Luật NSNN, các nghị định và các thông tư hướng dẫn) cần được hoàn thiện theo hướng đơn giản hóa các tài liệu thì mới có thể đưa vào số hóa, điện tử hóa ngay từ nguồn, phục vụ cho việc chuyển đổi số trong các cơ quan nhà nước phục vụ cho quản lý ngân sách và chi tiêu công điện tử.

Luôn chú trọng các vấn đề an toàn, an ninh. Vấn đề an toàn của các thiết bị lắp

đặt kết nối với các trung tâm dữ liệu, bảo vệ chống lại các rủi ro tự nhiên; An ninh mạng; An toàn trong truy cập thiết bị tin học và các chữ ký số; An toàn để chống lại các cuộc tấn công trên mạng bởi vì có những luồng tài chính hay khả năng gây bất ổn cho một quốc gia. Đối với vấn đề này, cần phải tiến hành các hoạt động kiểm tra cụ thể bởi đây là một điểm thiết yếu.

Để số hóa các nghiệp vụ kho bạc, Việt Nam sẽ phải xây dựng và ban hành một hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật nhằm đảm bảo tính pháp lý cao nhất cho quá trình sử dụng chữ ký số. Các quy định pháp luật này không chỉ áp dụng đối với các cơ quan tài chính và kho bạc mà còn phải mang tính chất bắt buộc đối với các đơn vị sử dụng ngân sách trong quy trình chi NSNN và đối với các cơ quan thuế, hải quan và đối tượng nộp thuế để đảm bảo tính đồng bộ trong việc điện tử hóa, số hóa các nghiệp vụ thu, chi NSNN.

Về mặt pháp lý, thông qua các văn bản pháp lý để tạo cơ sở và khuôn khổ cho quá trình số hóa. Tiến hành đơn giản hóa và điều chỉnh các quy định nội bộ để thích ứng với bối cảnh số hóa. Tăng cường khuôn khổ pháp lý để tạo khuôn khổ cho mọi quy trình số hóa (ví dụ lưu trữ và giá trị pháp lý của các tài liệu số).

Về mặt tổ chức, sự chỉ đạo của chính phủ đóng vai trò tiên quyết vì vậy cần phải xây dựng một cơ quan phụ trách thống nhất và duy nhất, vai trò chỉ đạo của người đứng đầu cơ quan kho bạc là không thể thiếu trong quá trình điện tử hóa/ số hóa để hiện đại hóa các hoạt động nghiệp vụ. Xây dựng một Ban điều hành gồm người đứng đầu cơ quan Kho bạc và đại diện các bộ phận nghiệp vụ (chi, thu, kế toán), kiểm toán và bộ phận CNTT; chức năng của Ban này là lên kế hoạch triển khai, triển khai các hoạt động và làm đầu

mối kết nối giữa các cơ quan liên quan; Thiết lập các mối quan hệ được luật hóa với các chính quyền địa phương trong quá trình triển khai thực hiện, nếu các địa phương chưa được trang bị thiết bị tin học, cần phải phát triển một công cụ tích hợp (kế toán và chuẩn chi).

Về mặt kỹ thuật, đối với bên ngoài cần lên kế hoạch triển khai và trang bị mạng lưới điện và viễn thông cần thiết; còn đối với bên trong cần nghiên cứu lựa chọn công nghệ và giải pháp an ninh. Giải pháp công nghệ cần phải đáp ứng được những yêu cầu đặc thù của lĩnh vực công và phù hợp với những yêu cầu đặt ra. Cần tìm kiếm một giải pháp kỹ thuật phù hợp với hệ thống thông tin của các doanh nghiệp. Và tìm kiếm một giải pháp chữ ký điện tử đáp ứng được nhu cầu và phù hợp với phương thức hoạt động của đơn vị.

Các giai đoạn triển khai thực hiện, rất khó để có thể số hóa toàn bộ trong cùng một thời điểm vì vậy nên tiến hành số hóa từng phần theo từng bước, với tư duy “nghĩ phải lớn nhưng bắt đầu từ cái nhỏ”. Sự lựa chọn quy trình từ đơn giản đến phức tạp: “từ số hóa sơ khởi đến số hóa theo chiều sâu”. Vì vậy, chúng ta cần phải có một lộ trình thích hợp và linh hoạt trong triển khai để quá trình số hóa được tiếp nhận dễ dàng hơn bởi các đối tượng liên quan.

10 bước triển khai hiện đại hóa hệ thống thông tin kho bạc thông qua quá trình điện tử hóa và số hóa

Bước 1: Về chi ngân sách, cần phổ cập việc thanh toán bằng chuyển khoản ngân hàng đối với các nhà cung cấp và chi cho thanh toán cá nhân (lương và trợ cấp).

Bước 2: Về công tác kế toán, số hóa hệ thống cân đối kế toán công.

Bước 3: Về nghiệp vụ chi, số hóa

ủy nhiệm chi.

Bước 4: Về thu ngân sách, triển khai công tác kê khai thuế và thanh toán qua mạng để tăng nguồn thu từ thuế. Các cơ quan kho bạc kết hợp chặt chẽ với các cơ quan liên quan khác. Trong bối cảnh này, Kho bạc phải đảm bảo tiến hành đồng thời quá trình thu và hạch toán ngân sách.

Bước 5: Nghiệp vụ kế toán, tích hợp hệ thống kế toán chính quyền địa phương với hệ thống kế toán của Nhà nước trung ương.

Bước 6 : Về chi ngân sách, tạo bản sao điện tử của các chứng từ kèm hoặc không kèm chữ ký điện tử.

Bước 7: Về nghiệp vụ kế toán, sử dụng chữ ký số cho báo cáo quản lý.

Bước 8: Về nghiệp vụ kế toán, số hóa hiện trạng số dư.

Bước 9: Về chi ngân sách, số hóa từ nguồn (nguyên phát) các chứng từ.

Bước 10: Về nghiệp vụ kế toán, sử dụng chữ ký điện tử.

Tài liệu tham khảo:

- [1]. Quyết định số 138/QĐ-TTg, ngày 21/8/2007 của Thủ tướng Chính phủ về Chiến lược phát triển KBNN (KBNN) đến năm 2020.
- [2]. Hội thảo “Định hướng Chiến lược phát triển KBNN (KBNN) giai đoạn 2021 – 2030” do KBNN (KBNN) và Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) phối hợp tổ chức ngày 5/8/2019 tại Hà Nội.
- [3]. Diễn đàn Hiệp hội Kho bạc quốc tế - Association International Treasury
- [4]. Hội thảo chuyên đề Hiệp hội Kho bạc quốc tế tại Việt Nam tháng 3/2018.
- [5]. Kinh nghiệm triển khai hệ thống CNTT tại KBNN Việt Nam (<https://www.aistresor.org>; <http://Portal.kbnn.vn> và <https://vst.mof.gov.vn>)

Địa chỉ tác giả: Kho bạc Nhà nước Việt Nam

Email: ngoctt@vst.gov.vn